

COLLÒQUI

EUROREGIONAL

dels espacis occitan e catalan

AGACHES

DIVENDRES 9 DE DECEMBRE DE 2022

NARBONA

20 ANS DE
L'EUROCONGRÈS
2000

ROBERT
LAFONT
100 ANS

NARBO ———
————— VIA

1/ Rapèl e Contèxt

L'Eurocongrès dels espacis catalan e occitan se debanèt dins los ans 1998 a 2002. Foguèt marcat per una sèria de manifestacions sostengudas per las Regions e mai tanben per mantuna collectivitat locala, per de societats sabentas, etc. dins las Regions Miègjorn-Pirenèus, Lengadòc Rosselhon (desenant reünidas dins la Region « Occitània PM ») e Catalonha qu'arribèron a de conclusions que ja dralhavan de camins pel sègle 21. La mobilizacion foguèt mai fòrta en Catalonha que non pas en Miègjorn-Pirenèus e Lengadòc-Rosselhon, mas las òbras que foguèron menadas a bon pro e las manifestacions qu'acompanhèron la dobertura coma la barradura foguèron considerablas. Mai de 6 000 personas participèron a las diferentas comissions e grops de trabalh tematics e validèron las « proposicions per Euròpa » largament espendidas dins lo public, tanplan coma lo libre e la mòstra « Càtars i trobadors » (Càtars e trobadors). L'Eurocongrès foguèt amodat a Narbona per un concèrt de Lluís Llach i Grande !

<https://www.ladepeche.fr/article/2001/06/01/541811-lancement-de-l-euro-congres-occitano-catalan.html>

Dins la meteissa Tolosa, los 25-26 d'octobre de 2002, l'associacion EurOcCat, fondada pel rector Jean-Claude Martin, organizèt un Collòqui sul desenvolopament mantenable dins l'encastre de l'Eurocongrès dels espacis catalan e occitan.

La manifestacion recebèt un finançament del Conselh regional e foguèt inaugurada pel sénher Gérard Onesta, al nom del Conselh Regional.

<https://www.ladepeche.fr/article/2002/10/11/548006-developpement-regional-developpement-local-developpement-durable-quelles-gouvernances.html>

Nos sembla benventut uèi de marcar lo 20n anniversari d'aquel Eurocongrès, dins lo temps que la presidéncia de l'Euroregion Pirenèus-Mediterranèa es assegurada per la dòna Carole Delgà, Presidenta de la Region Occitània (PM).

Concèrt:

17h30

Clamor

als vents dels amors
cants de l'exili

Aital coma la Mòstra

Mil ans de cultura

occitana

CIRDÒC

Institut occitan de cultura

2/ L'idèa :

La construccion europèa se presenta coma la bona escala per tractar d'una sèria de problèmas economics, socials, politics e mai environamentals. Las Euroregions son estadas pensadas coma de factors de coesion e son d'ont mai utilas dins lo cas transfrontalièr de « Pirenèus-Méditerranèa » que la dimension culturala i ten una plaça importanta. Dins lo temps qu'una de las entitats s'esperfòrça d'enaucar son estatut, sens mancar d'amodar trebolis e incertesas, l'Euroregion pòt èsser un factor d'estabilitat qu'ajude a la resolucion dels problèmas e pòrte de responsas a las escomessas del sègle 21.

3/ Una còla de partenaris

L'associacion EurOCCat :

Alain Alcouffe, president, e Philippe Martel, Patrick Sauzet, Michel Martinez, Yvan Mirouse, Joel Raimondi.

la Fundació Occitano-Catalana : Joan Amorós, President

Aquò d'Aquí :

Philippe Langevin (èx « La fédération occitano catalane »)

Convergència Occitana (Tolosa) amb Convergència Narbonesa

IEO Occitanie e 31 – Eric Fraj e IEO 11 : Alan Roch

Rafael Giménez Capdevila (Institut d'estudis territorials, Barcelona)

4/ Concretament : Un collòqui, dobèrt a la societat civila, que debanarà lo 9 de decembre de 2022 a Narbo Via (Narbona)

Lo Collòqui serà organizat pels partenaris istorics e fundadors de l'Eurocongrès : l'associacion EUR-OC-CAT, presidida per Alain Alcouffe e la FOC (Fundació Occitano Catalana) presidida per Joan Amorós jos l'egide de l'Euroregion Pirenèus-Mediterranèa.

Aquela jornada abordarà successivament tres tèmas tractats per d'intervenents qualificats (3 sesilhas seguidas d'una taula redonda finala de conclusions « prospectivas » amb los intervenents politics).

1) Istòria : Quina istòria contar sus los espacis occitan e catalan? (vej. Robert Lafont, Nous, Peuple européen, Kimé, Paris, 1991)

2) Lengas e Cultures : Proximitats e Divergèncias

3) Economia : Ressorças – mobilitats - desenvolopament mantenable – torisme

Contact :

euroccat.tls@free.fr

CRIDA A PARTICIPACION

Collòqui Euroregional dedicat a Robert Lafont
A l'escasença dels 20 ans de L'Eurocongrès
dels espacis occitan e catalan

1) Istòria : Quina istòria contar sus los espacis occitan e catalan?

Als istorians li agrada de pensar que l'istòria es una sciéncia, e se pòt plan qu'es vertat. Ni per aquò l'istòria pòt tanben èsser mesa al servici de causas que la passan, notadament la defensa e l'illustracion d'aquelas comunautats imaginadas que son las nacions. Plan sovent ça que la, es lo quite Estat que dona als istorians la mission sacrada de fondar sa legitimitat en l'enrasigant dins un passat prestigiós. La tòca es plan clara, qu'es de far acceptar a la populacion l'idèa qu'es ela parçonièira de sègles, o quitament de millenaris d'una istòria comuna, amb sas fortunas e desfortunas, sos erès e sos enemics ereditaris, tot un sistèma de referéncias difusadas per la literatura e per l'escòla coma tantas pròvas portadas a la populacion de son apartenéncia « nacionala », que justifican los devers que li impausa l'Estat, incarnacion de la Nacion.

De bon entendre, ne pòdon seguir qualque presa de libertat amb la realitat dels faches, e mai l'« oblit » dels mai comprometedors d'aquelles faches, oblits que l'Ernest Renan los vesia necessaris a la creacion d'un consensus nacional. Lo discors sus l'istòria de França, amagestrat e difusat pels Michelet, Lavissee o Braudel, e que d'unes que i a somiejan de lo veire tornat instaurar dins las escòlas de França es emblematic e paradigmatic d'aquel punt de vista. Totes los grands Estats an degut mobilizar las meteissas recèptas: Espanha, per non citar pas qu'ela, coma los autres. S'es presa la costuma de parlar amb aquel prepaus de « roman national ».

Mas aquel roman travestit en istòria pòt trobar d'oposicions o de resisténcias al dintre de la populacion, e amodar la produccion de contra-istòrias: la del « pòble » contra los dominants, per exemple, o la dels « pòbles », al plural, e de las « periferias » contra lo Centre e l'Estat que lo representa. Existisson de contra-istòrias tan plan en Catalonha coma dins lo Midi occitan, e aquò despuèi lo sègle XIX, pel mens.

Aquò dich, es pas pro de contestar los enonciats patriotics del discors dominant per se trobar còp sec del costat de la vertat istorica. Los qu'entreprenon de desvelar la « vertadièira » istòria de lors « pòbles » e de lors « païses » son pas eissinges de la tentacion de fabricar, a son torn, son pròpri roman nacional, foguèsse en raubant al modèl dominant las enganas e los estecs que li an tant eficaçament servit. Lo gost per l'istòria, lo desir de cadun de comprene d'ont ven, son d'aspiracions ben difusadas dins nòstras societats, de tot costat dels Pirenèus. Los que se mainan de contar l'istòria de son país s'atròban doncas davant una responsabilitat màger, la de respondre a aquela demanda de la societat per d'elements de saber que se redusiscan pas a de clichés o a d'eslogans. Assajarem aici de veire cossí, del costat catalan coma del costat occitan, aqueles problèmas, aqueles contradiccions, aqueles tentacions se ne vira, son poscudas èsser geridas.

2) Lengas e culturas : proximitats e divergèncias

Las lengas occitana e catalana son sòrres al punt d'èsser longtemps demoradas indistintas pels lingüistas. Mas la situacion de caduna, despuèi los escambis de las doas renaissenças al sègle XIX an pas quitat de s'alongar e de las alongar. Uèi lo catalan se sarra de la normalitat institucionala mentre que l'occitan es a la broa de la substitucion totala pel francés. Per de mai, del temps que la consciéncia de catalanitat es evident, la consciéncia d'occitanitat es estada longtemps mens afortida que la practica de la lenga, sens aver uèi progressat al punt de portar una fòrta demanda de lenga. Se pòdon totun trobar d'elements positius din lo paísatge occitan : une òfra d'ensenhament (public, associatiu, privat) significativa, ni per èsser febla (e mai en prenent la pagèla de las situacions minoritàrias en França), una ret associativa e d'institucions dedicadas a la lenga e la cultura occitanas (Ofici public de la lenga occitana, Cirdoc, Congrès permanent, Total Festum), l'emergéncia d'una poblacion d'occitanofòns conscients (son sovent inadecuatament diches « neolocutors »), numericament febla mas qu'eventualament transmet la lenga. D'autre latz, lo principi de la revitalizacion lingüistica es uèi largament acceptat dins lo mond. De modèls eissits de las societats pòstcolonialas venon crosar lo legat de las renaissenças nacionalas o nacionalitàrias europèas del sègle XIX. Serà question dins aquel collòqui de far escambiar los cercaires, los actors e los productors de ressorsas per tal de pensar l'ajustament de las òfras escolaras e culturalas, la gestion de l'occitan eretat e la promocion de l'occitan conscient, l'articulacion de l'occitanitat culturala completa d'una minoritat e de la coloracion o tenchura culturala d'una mai larga part de la societat (autrament dich : religar los Trobadors e la chocolatina). Es important tanben de renovar las vias per ont las practicas occitanas se pòdon apiejar sus las capitadas catalanas. E cal al meteis temps prene en compte los limits d'aquestas, e pausar la question del ligam entre coneissença e practica de la lenga, question communa, amb de modalitats plan diferentas, a las doas situacions lingüisticas.

3) Economia e desenvolopament mantenable

Dins lo cors dels dos darrièrs sègles, lo contrast es estat grand entre l'economia occitana, estanhanta e apartada de la segonda revolucion industrial, e la de Catalonha, que se presentava coma un dels « 4 motors d'Euròpa » al moment de l'Eurocongrès. Ja lo revenge del Sud aviá començat de tornar batre las cartas. Ara, la crisi sanitària, coma la crisi climatica, demòstran que los modèls ancians de desenvolopament economic foncionan pas mai, mentre que lo modèl d'una economia adaptada a las nòvas condicions ambientalas demòra per inventar. L'aiga, l'energia, lo torisme, las mobilitats : aquí quatre tèmas que nos interrògan uèi e son centrals pels espacis occitan e catalan.

Per l'aiga, los conflictes decèssan pas de se multiplicar dins lo temps que las solucions previstas un temps pareisson de mal defendre (abandon del transvasament Ròse-Barcelona, usinas de dessalinament) de biais que l'economia de las ressorsas idricas pren de mai en mai d'importança. Lo ligam entre l'utilizacion de las energias fossilas e la crisi climatica es de mens en mens en dopte, e la transicion cap a d'economias descarbonadas es de mai en mai a l'òrdre del jorn. Lo solelh e lo vent son abondoses dans l'espaci occitan e catalan. Mas es pas evident que nos trobem per tant prèstes per la transicion energetica.

Lo torisme : la Costa Brava a participat a l'enaurada de Catalonha despuèi los ans 1960, mas uèi la question de l'avenir del torisme de massa es pausada, quand lo retorn dels toristas estrementís Barcelona dins aquesta primièira annada d'aprèp-covid. En Occitània, lo torisme

poiriá provesir una ressource pels rèirepaïses e lo ligam amb la cultura occitana crentosament entredessenhat sembla una estrategia win-win (ganhi-ieu-ganhas-tu). Los problèmas d'aiga, d'urbanisme, de perspectives a tèrme mejan demòran totu e son preocupants.

Las mobilitats : la febla densitat del poblament de la Region Occitània LM pausa de problèmas de mobilitat per una plan granda partida del territòri. La metropolizacion es una altra font de malaise e d'alongament dels tempes de transpòrt. Los dos fenomèns son engrevats per l'encariment del prètz de l'energia. L'iniciativa FERRMED es al còr d'aquelas preocupacions e per tant es pas un azard s'es gavidada per un dels cepons de l'Eurocongrès.

